

2.15. Deșeuri rezultate din activitatea medicală

Având în vedere specificul și riscurile asociate deșeurilor din activitatea medicală, acestea au un regim special, reglementat prin: *Ordinul ministrului sănătății nr. 1.226/2012 pentru aprobarea Normelor tehnice privind gestionarea deșeurilor rezultate din activități medicale și a Metodologiei de culegere a datelor pentru baza națională de date privind deșeurile rezultate din activități medicale. Ordinul ministrului sănătății nr. 1.279/2012 privind aprobarea Criteriilor de evaluare, a condițiilor de funcționare și monitorizare a echipamentelor de tratare prin decontaminare termică la temperaturi scăzute a deșeurilor medicale periculoase.*

Aceste acte normative nu reglementează următoarele tipuri de deșeuri:

– Deșeurile medicale radioactive (vor fi gestionate cu respectarea prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 11/2003 privind gospodărirea în siguranță a deșeurilor radioactive, republicată, cu modificările ulterioare).

– Deșeurile de medicamente (din categoria 18 01 08 – medicamente citotoxice și citostatice și 18 01 09 – medicamente, altele decât cele specificate la 18 01 08), rezultate din următoarele unități, indiferent de forma de organizare a acestora:*

- a) farmacii, drogherii, unități autorizate pentru vânzarea sau distribuția medicamentelor și produselor farmaceutice;*
- b) unități de producție, depozitare și păstrare a medicamentelor și a produselor biologice;*
- c) institute de cercetare farmaceutică;*
- d) unități preclinice din universitățile și facultățile de farmacie;*

e) *Agenția Națională a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale.*

Gestionarea acestor deșeuri de medicamente va fi reglementată prin ordin al ministrului sănătății, conform prevederilor Legii nr. 95/2006 privind reforma în sănătate publică, cu modificările și completările ulterioare.

Autoritatea responsabilă pentru gestionarea bazei naționale de date privind deșeurile rezultate din activități medicale este Institutul Național de Sănătate Publică, instituție publică cu personalitate juridică în subordinea Ministerului Sănătății. Fiecare unitate care desfășoară activitate medicală are obligația de a elabora un plan propriu de gestionare a deșeurilor rezultate din activități medicale, condiție obligatorie pentru obținerea vizei anuale a autorizației sanitare de funcționare.

Actualizarea planurilor se efectuează anual sau ori de câte ori este necesar și sunt revizuite o dată la 5 ani.

Producătorii de deșeuri* medicale au următoarele obligații:

- a) prevenirea producerii deșeurilor medicale sau reducerea gradului de pericolozitate a acestora;
- b) separarea diferitelor tipuri de deșeuri la locul producerii/generării;
- c) tratarea și eliminarea corespunzătoare a tuturor tipurilor de deșeuri medicale produse.

Definiții:

– activitatea medicală este orice activitate de diagnostic, prevenție, tratament, cercetare, precum și de mo-

* Este orice persoană fizică sau juridică ce desfășoară activități medicale din care rezultă deșeuri medicale;

- nitorizare și recuperare a stării de sănătate, care implică sau nu utilizarea de instrumente, echipamente, substanțe ori aparatură medicală;
- ambalajele pentru deșeuri rezultate din activitatea medicală reprezintă recipiente și containere utilizate pentru colectarea, ambalarea, transportul, tratarea și eliminarea finală a deșeurilor rezultate din activitatea medicală;
 - gestionarea deșeurilor medicale înseamnă colectarea, stocarea temporară, transportul, tratarea, valorificarea și eliminarea deșeurilor, inclusiv supravegherea acestor operații și întreținerea ulterioară a amplasamentelor utilizate.

Colectarea separată a deșeurilor este prima etapă în gestionarea deșeurilor rezultate din activități medicale.

Producătorii de deșeuri medicale au obligația:

- de a colecta separat deșeurile rezultate din activitățile medicale, în funcție de tipul și natura deșeurii, cu scopul de a facilita tratarea/eliminarea specifică fiecărui deșeu;
- de a nu amesteca diferite tipuri de deșeuri periculoase și nici deșeuri periculoase cu deșeuri nepericuloase
- să trateze deșeurile rezultate din activitățile medicale prin mijloace proprii în instalații de decontaminare termică la temperaturi scăzute sau să fie predate, pe bază de contract de prestări de servicii, unor operatori economici autorizați pentru tratarea deșeurilor rezultate din activitatea medicală, după caz;
- să transporte și să elimine deșeurile rezultate din activitățile medicale prin predare, pe bază de contract

de prestări de servicii, numai operatorilor economici autorizați pentru transportul și eliminarea deșeurilor medicale;

- să desemneze o persoană, din rândul angajaților proprii, care să urmărească și să asigure îndeplinirea obligațiilor prevăzute de lege în sarcina deținătorilor/producătorilor de deșeuri; această persoană poate fi coordonatorul activității de protecție a sănătății în relație cu mediul;
- să permită accesul autorităților de inspecție și control la metodele, tehnologiile și instalațiile pentru tratarea și eliminarea deșeurilor medicale, precum și la documentele care se referă la deșeuri.

În situația în care nu se realizează separarea deșeurilor, întreaga cantitate de deșeuri în care au fost amestecate deșeuri periculoase se tratează ca deșeuri periculoase.

Reguli de colectare:

– Recipientul în care se face colectarea și care vine în contact direct cu deșeurile periculoase rezultate din activități medicale este de unică folosință și se elimină odată cu conținutul.

– Codurile de culori ale recipientelor în care se colectează deșeurile medicale sunt:

- a) galben – pentru deșeurile medicale periculoase;
- b) negru – pentru deșeurile nepericuloase.

– Pentru deșeurile infecțioase se folosește pictograma „Pericol biologic” și, după caz, „Inflamabil”, „Coroziv”, „Toxic” etc.

– În fiecare unitate sanitară trebuie să existe un spațiu central pentru stocarea temporară a deșeurilor medicale.

– Pentru deșeurile infecțioase care nu sunt obiecte ascuțite, identificate prin codul 18 01 03*, se folosesc cutii din carton prevăzute în interior cu saci galbeni din polietilenă sau saci din polietilenă galbeni ori marcați cu galben. Trebuie respectate următoarele:

● Sacii:

- ✓ trebuie să aibă o rezistență mecanică mare, să se poată închide ușor și sigur, utilizând sigilii de unică folosință. Termosaturile trebuie să fie continue, rezistente și să nu permită scurgeri de lichid;
 - ✓ la alegerea dimensiunii sacului se ține seama de cantitatea de deșeuri produse în intervalul dintre două îndepărtări succesive ale deșeurilor. Atunci când nu este pus în cutie de carton care să asigure rezistență mecanică, sacul se introduce în pubele prevăzute cu capac și pedală sau în portsac, fiind obligatoriu ca și acesta din urmă să aibă capac;
 - ✓ înălțimea sacului trebuie să depășească înălțimea pubelei, astfel încât sacul să se răsfrângă peste marginea superioară a acesteia, iar surplusul trebuie să permită închiderea sacului în vederea transportului sigur;
 - ✓ gradul de umplere a sacului nu va depăși trei părți din volumul său. Pubelele cu pedală și capac trebuie să fie inscripționate cu pictograma „Pericol biologic“;
 - ✓ grosimea polietilenei din care este confecționat sacul este cuprinsă între 50 și 70 μ .
- Cutiile din carton prevăzute în interior cu saci galbeni din polietilenă sau sacii din polietilenă galbeni (sau marcați cu galben) trebuie să fie supuse procedurilor de testare specifică a rezistenței materialului la acțiuni mecanice, în conformitate cu standardele

europene specifice pentru astfel de recipiente. Testele de încercare trebuie să fie realizate de către laboratoare acreditate.

- Cutiile din carton prevăzute cu saci de plastic în interior trebuie stocate temporar pe suprafețe uscate.
- Atât cutiile prevăzute în interior cu saci din polietilenă, cât și sacii sunt marcați și etichetați în limba română cu următoarele informații:
 - ✓ tipul deșeurii colectat,
 - ✓ pictograma „Pericol biologic“,
 - ✓ capacitatea recipientului (l sau kg),
 - ✓ modul de utilizare,
 - ✓ linia de marcare a nivelului maxim de umplere,
 - ✓ data începerii utilizării recipientului pe secție,
 - ✓ unitatea sanitară și secția care au folosit recipientul,
 - ✓ persoana responsabilă cu manipularea lor,
 - ✓ data umplerii definitive,
 - ✓ marcaj conform standardelor Națiunilor Unite (UN), în conformitate cu Acordul european referitor la transportul rutier internațional al mărfurilor periculoase (ADR).

– **Pentru deșeurile înțepătoare-tăietoare** (identificate prin codul 18 01 01 și prin codul 18 01 03*), colectarea se realizează separat în același recipient din material plastic rigid, rezistent la acțiuni mecanice. Se respectă următoarele reguli:

- Recipientul trebuie prevăzut la partea superioară cu un capac special care să permită introducerea deșeurilor și să împiedice scoaterea acestora după umplerea recipientului, fiind prevăzut în acest scop cu un sistem de închidere definitivă.
- Capacul recipientului are orificii pentru detașarea acelor de seringă și a lamelor de bisturiu.